



TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA,

Aşağıda yer alan sorularımın Başbakan Ahmet Davutoğlu tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını saygı ile dilerim. 08.04.2016

Şenal Sarıhan

Ankara Milletvekili

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AIHS) ile öngörülmüş bulunan insan hakları ve temel özgürlüklerinin korunması ve geliştirilmesine ilişkin ulusüstü hukuk sistemi, günümüzde geçerli hukuk sistemlerinin en etkili örneği olarak değerlendirilmektedir. Bölgesel düzeyde, insan hak ve özgürlüklerinin istisnasız herkes bakımından gerçekleştirilmesi ve korunması için yürürlüğe konulan bu sistem, zamanla değişen bireysel ve toplumsal ihtiyaçlara karşılık vermek her türlü hak ihlalleri olasılıklarını önlemek amacıyla sürekli gelişmekte, içerik ve alan olarak genişlemektedir. Bu genişleme ve yenilenme esas olarak Ek Protokollerle sağlanmaktadır. Ek Protokoller ile yeni hak kategorileri oluşturulmakta, koruma mekanizmasının işlev kapasitesi ve etkinliği arttırılmaktadır. Bu protokollerden en önemlilerinden biri “İnsan Hakları ve Ana Hürriyetlerin Korunmasına Dair Avrupa Sözleşmesi’ne Ek Birinci Protokol’de Tanınmış Bulunan Haklardan ve Özgürlüklerden Başka Haklar ve Özgürlükler Tanıyan 4 Numaralı Protokol”dür. Bu protokolle Sözleşme’ye, özel hukuk ilişkilerinden doğan yükümlülük (borç) nedeniyle kişi özgürlüğünü kısıtlama yasağı, serbest dolaşım ve yerleşme hakkı, vatandaşların sınırdışı edilmesi ve ülkeye girmelerinin engellenmesi yasağı, yabancıların topluca sınırdışı edilmeleri yasağı hakları eklenmiştir. 4 Numaralı Protokol, 16 Eylül 1963 tarihinde Strasbourg’da imzaya açılmış ve 7. madde uygun olarak 2 Mayıs 1968 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Türkiye, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesini 18 Mayıs 1954’te onaylamış, 28 Ocak 1987’de de bireysel başvuru hakkını ve 28 Ocak 1990’da Mahkemenin zorunlu yargı yetkisini tanımıştır. Bu anlamda Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ile öngörülmüş bulunan insan hakları ve temel özgürlüklerinin korunmasına ilişkin hukuk sisteminin en eski üyelerinden biridir. 4 Numaralı Protokol’ü de 19 Ekim 1992’de imzalamış ve 23 Şubat 1994 tarihinde onaylamıştır. 3975 Sayılı Onay Kanunu 26 Şubat 1994 gün ve 21861 Sayılı Resmi Gazete’de yayınlanmıştır.

Ancak onay belgesi henüz tevdi edilmediği için, Türkiye halen Protokol’e taraf değildir.

4316

Bu çerçevede;

1. 19 Ekim 1992'de imzalamış ve 23 Şubat 1994 tarihinde onaylamış olduğumuz ve 3975 Sayılı Onay Kanunu 26 Şubat 1994 gün ve 21861 Sayılı Resmi Gazete'de yayınlanmış bulunan 4 Numaralı Protokol'ün onay belgesi neden tevdi edilmemektedir?
2. Türkiye', yoğunluğu değişmekle birlikte sürekli bir mülteci sorunu yaşayan bir ülke konumunda iken ve yaşanan süreçte büyük bir göç ve mülteci sorunu ile karşı karşıya bulunmakta iken, bu Protokol'e halen taraf olunmamasının nedeni nedir?
3. Türkiye ekonomisinin yarattığı sonuçlarla, sayıları yüzbinleri bulan borçlu durumda bulunan vatandaşların, bu borçlarından dolayı hapisle cezalandırılmalarının önüne geçmek ve vatandaşların keyfi uygulamalarla kendi ülkelerinden mahrum bırakılmasının önüne geçmek demokrasinin ve insan haklarının öncelikli hedeflerinden değil midir?
4. 19 Ekim 1992'de imzalamış ve 23 Şubat 1994 tarihinde onaylamış olduğumuz ve 3975 Sayılı Onay Kanunu 26 Şubat 1994 gün ve 21861 Sayılı Resmi Gazete'de yayınlanmış bulunan 4 Numaralı Protokol'ün onay belgesinin ivedilikle Avrupa Konseyi Genel Sekreterliği'ne depo edilmesi amacıyla tevdi edilmesi için ne yapılmaktadır?